T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/303
KARAR NO : 2022/573
KARAR TR : 31/10/2022

ÖZET: Davalı Belediyenin hizmet kusurundan kaynaklı zararın tazmini isteminin, ilamsız icra takibine konu edilemeyeceği ve açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. H. E. E
Davalı : Gölbaşı Belediye Başkanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, davalının Gölbaşı İlçesi Karagedik Yağlıpınar Mahallesinde yol genişletme ve eski asfaltın tramerleri kazılarak yeni asfaltın serim çalışmaları esnasında müvekkil kurumun kanalizasyon borularına hasar verdiğini, meydana gelen zararın tahsili için davalı aleyhine Ankara 26. İcra Müdürlüğünün 2019/10946 sayılı dosyasında icra takibi yapıldığını, davalının itirazı üzerine takibin durduğunu ileri sürerek, vaki itirazın iptali talebiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Gölbaşı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 22/06/2020 tarihli ve E.2020/213, K.2020/105 sayılı kararı ile**, uyuşmazlığın eski asfalt kazıma ve yeni asfalt serim çalışmaları esnasında davacı kurumun kanalizasyon borularına zarar verildiği iddiasından kaynaklandığı, bu eylemin hizmet kusuru niteliğinde olduğu, itirazın iptali davaları yönünden özel yetkili bir mahkeme bulunmadığı, 2577 sayılı Kanun'un 2/1-b maddesi gereğince bu tür istemlerin tam yargı davası olarak idari yargı yerinde açılması gerektiği belirtilerek bu durumda idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle, davanın usulden reddine karar verilmiştir. Davacı tarafından istinaf yoluna müracaat edilmiştir.

3. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 25. Hukuk Dairesinin 14/01/2021 tarihli ve E.2021/56, K.2021/65 sayılı kararı ile, hizmet kusuru nedeniyle oluşan zarardan kaynaklanan davanın, idari yargı yerinde tam yargı yargı davası olarak açılması gerektiğinden bahisle istinaf başvurusunun esastan reddine kesin olarak karar verilmiştir. Karar kesinleşmiştir.

4. Davacı vekili, maddi zararın, zararın meydana geldiği tarihten itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde tam yargı davası açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Ankara 6. İdare Mahkemesinin 12/05/2022 tarihli ve E.2022/735 sayılı kararı ile,** İcra ve İflas Kanunu'nun 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının görüm ve çözümünde asliye mahkemesinin görevli olduğu gerekçesiyle, görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi gereğince dava dosyalarının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. Anayasa'nın *"Uyuşmazlık Mahkemesi"* başlıklı 158. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesinin kararı esas alınır."

7. Anayasanın 125. maddesinin yedinci fıkrası şöyledir:

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

8. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının b bendinde; idari eylem ve işlemlerden dolayı hakları ihlal edilenler tarafından açılan tam yargı davaları, idari dava türleri arasında sayılmıştır.

9. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesine göre bu Kanunun uygulanmasında; Belediye, belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini ifade eder.

10. 5393 sayılı Kanun'un *"Belediyenin görev ve sorumlulukları"* başlıklı 14. maddesişöyledir:

"Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları (Bu Kanunun 75 inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.); sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. (Mülga son cümle: 12/11/2012-6360/17 md.) (...) (Ek cümleler: 12/11/2012-6360/17 md.) Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler.

b) (...) Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. (Değişik ikinci cümle: 12/11/2012-6360/17 md.) Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir.

(Ek fıkra: 12/11/2012-6360/17 md.; Değişik: 12/7/2013-6495/100 md.) Belediyelerin birinci fıkranın (b) bendi uyarınca, sporu teşvik etmek amacıyla yapacakları nakdi yardım, bir önceki yıl genel bütçe vergi gelirlerinden belediyeleri için tahakkuk eden miktarın; büyükşehir belediyeleri için binde yedisini, diğer belediyeler için binde on ikisini geçemez.

(İptal fıkra: Anayasa Mahkemesinin 24/1/2007 tarihli ve E. 2005/95, K. 2007/5 sayılı Kararı ile.)

Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin malî durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir.

Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda engelli, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır.

Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar.

Belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilir.

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümleri saklıdır.

(Ek fıkra: 1/7/2006-5538/29 md.) Sivil hava ulaşımına açık havaalanları ile bu havaalanları bünyesinde yer alan tüm tesisler bu Kanunun kapsamı dışındadır."

11. 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun 42. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"(Ek fıkra: 15/8/2017-KHK-694/8 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/8 md.) İdari yargının görev alanına giren konularda ilamsız takip yoluna başvurulamaz."

12. 2004 sayılı Kanun'un Geçici 13. maddesi şöyledir:

"(Ek: 15/8/2017-KHK-694/9 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/9 md.)

İdari yargının görev alanına giren konularda, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış ilamsız icra takipleri hakkında, talep üzerine icra müdürünce 42 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca dosya üzerinden düşme kararı verilir ve karar alacaklıya resen tebliğ edilir. Alacaklı, düşme kararının tebliğinden itibaren yedi gün içinde şikayet yoluna başvurabilir. Düşme kararının kesinleşmesinden itibaren otuz gün içinde idari yargı merciinde dava açılabilir. Düşme talebinin reddine veya düşme kararı hakkındaki şikayetin kabulüne ilişkin karar kesinleşmeden takibe devam edilemez.

Birinci fıkra kapsamındaki ilamsız icra takipleri hakkında açılmış itirazın iptali veya itirazın kaldırılması davalarında talep üzerine, karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Tarafların yaptığı takip ve yargılama giderleri ile vekalet ücreti üzerlerinde bırakılır. Bu kararın kesinleşmesi üzerine takip dosyası icra müdürlüğüne iade edilir ve takip hakkında birinci fıkra uyarınca işlem yapılır. "

B. Yargı Kararları

13. Muğla 1. Asliye Hukuk Mahkemesince Anayasa Mahkemesine yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesinin 22/10/2020 tarihli ve E.2020/78, K.2020/59 sayılı kararının gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"... 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 42. maddesinin üçüncü fıkrasında 'İdari yargının görev alanına giren konularda ilamsız takip yoluna başvurulamaz. ', geçici 13. maddesinde ise 'idari yargının görev alanına giren konularda, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış ilamsız icra takipleri hakkında, talep üzerine icra müdürünce 42 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca dosya üzerinden düşme kararı verilir ve karar alacaklıya resen tebliğ edilir. Alacaklı, düşme kararının tebliğinden itibaren yedi gün içinde şikayet yoluna başvurabilir. Düşme kararının kesinleşmesinden itibaren otuz gün içinde idari yargı merciinde dava açılabilir. Düşme talebinin reddine veya düşme kararı hakkındaki şikayetin kabulüne ilişkin karar kesinleşmeden takibe devam edilemez./ Birinci fıkra kapsamındaki ilamsız icra takipleri hakkında açılmış itirazın iptali veya itirazın kaldırılması davalarında talep üzerine, karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Tarafların yaptığı takip ve yargılama giderleri ile vekalet ücreti üzerlerinde bırakılır. Bu kararın kesinleşmesi üzerine takip dosyası icra müdürlüğüne iade edilir ve takip hakkında birinci fıkra uyarınca işlem yapılır. ' hükümlerine yer verilmiştir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu da 16/10/2018 tarihli ve E.2017/4-1458, K.2018/1437 sayılı kararında idari yargının görev alanına giren konulara ilişkin uyuşmazlıkların itirazın iptali davası yoluyla görülmesinin mümkün olmadığına ve bu uyuşmazlıkların idari yargı yerlerince görülmesi gerektiğine karar vermiştir.

Açıklanan nedenlerle bakılmakta olan uyuşmazlık idari yargı mercileri tarafından çözülmesi gereken bir uyuşmazlık olup itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bu uyuşmazlığa bakma görevi bulunmamaktadır. ..."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Muharrem ÜRGÜP, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 31/10/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyası ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Hakim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava; davalı kurum tarafından yol genişletme ve eski asfaltın tramerleri kazılarak yeni asfaltın serim çalışmaları esnasında, davacı kurumun kanalizasyon borularına hasar verildiğinden bahisle uğranılan zararın tazmini talebiyle açılmıştır.

17. Kamu hizmeti yürüten Belediyenin bu hizmeti yürüttüğü sırada verdiği zararın tazmini istemiyle açılan davada, kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, bu hizmetin yürütülmesinde hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanması gerektirmektedir. Bu hususların saptanması ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabileceğinden, 2577 sayılı Kanun'un ilgili maddesi kapsamında bulunan tam yargı davasının görüm ve çözümünde idari yargı yeri görevli bulunmaktadır.

18. Uyuşmazlık Mahkemesince 2004 sayılı Kanun'un değişik 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yönünde kararlar verilmiş ise de, 2004 sayılı Kanun'un 42. maddesinin üçüncü fikrasında yapılan değişiklikve Anayasa Mahkemesinin 22/10/2020 tarihli ve E.2020/78, K.2020/59 sayılı kararı doğrultusunda, idari yargının görev alanına giren konulara ilişkin uyuşmazlıkların, itirazın iptali davası yoluyla görülmesi mümkün olmadığından içtihat değişikliğine gidilmiştir.

19. Bu kapsamda; davalı belediyenin faaliyet alanı içerisine giren kamu hizmetini yerine getirirken sebebiyet verdiği zararın tazmini için açılan davada, hizmet kusuruna dayanılması nedeniyle, davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Ankara 6. İdare Mahkemesinin 12/05/2022 tarihli ve E.2022/735 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 6. İdare Mahkemesinin 12/05/2022 tarihli ve E.2022/735 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

31/10/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Doğan	Eyüp	Muharrem
TOPAL	AĞIRMAN	SARICALAR	ÜRGÜP

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN